

Lederveiledning: Treningsprogrammet

HVORFOR BRUKER VI TRENINGSPROGRAMMET?

Speidernes aktiviteter, hva de trenger å vite og hvordan de lærer det, kalles treningsprogrammet, eller forkortet: programmet. Målet med speidernes program er i å gi deg som er leder et verktøy og en ramme når du planlegger og gjennomfører møter, turer og andre speideraktiviteter. Treningsprogrammet vi bruker er basert på barns utviklingsstadier og behov, og bidrar til helhetlig utvikling av individet.

Speidere pleier å si at det meste kan gjøres innenfor speidingens rammer. Det er selvfølgelig mange unntak fra denne regelen, men det er også en kjerne av sannhet i den. Speidingen er så allsidig at den virkelig rommer det meste. Men hvorfor har vi da et eget speiderprogram? Svaret finner du i speidingens grunntanke, som også kommer til uttrykk gjennom vårt formål – utvikling av selvstendige mennesker som tar ansvar i samfunnet. For å oppnå dette formålet er vi helt avhengige av å kunne beskrive hva det er vi ønsker å gi speiderne våre, og hvordan vi gjør det. Det er nemlig slik at programmet vårt gir en retning og setter mål og en felles standard for arbeidet. Det sørger for at det vi tilbyr speiderne er et godt produkt i tråd med speidingens grunntanke.

Hva får du som er leder ved å bruke treningsprogrammet?

- Et planleggingsverktøy som kan brukes til både langtids- og detaljplanlegging.
- En helhetlig tilnærming til speidernes utvikling i tråd med speidingens grunntanke.
- En allsidig ramme hvor du kan velge mellom mange typer aktiviteter og emner.
- Et fleksibelt system som kan tilpasses behovene til hver enkelt enhet og speider.
- Metoder og tips til hvordan speideraktiviteter kan gjennomføres på en god måte.
- Trinnvise krav og kunnskaper som bygger på hverandre, slik at speiderne hele tiden kan lære noe nytt og utfordres på nye måter.
- En felles standard for hva en speider bør kunne og vite.
- En motivasjonsfaktor for speiderne for å få dem til å jobbe med egen utvikling.

Videre i disse kortveiledningene vil du finne informasjon om hva treningsprogrammet helt konkret går ut på, og hvordan du kan bruke det, uavhengig av om du er erfaren leder eller helt fersk i speidersammenheng.

Treningsprogrammene til de forskjellige speiderorganisasjonene varierer mye avhengig av land og kontinent. Men det er faktisk ganske mange felleselementer som ligger til grunn for de fleste av dem - engasjement for mennesker og samfunnet, nærhet til naturen, åndelig og moralsk utvikling, og trening i ledelse, ansvar og håndtering av vanskelige situasjoner.

FAKTA:

Treningsprogrammet i Norges speiderforbund har gjennomgått mange endringer. Nåværende program ble tatt i bruk cirka i 2003, og gjennomgikk en oppdatering i 2011-2012.

HELHETEN I TRENINGSPROGRAMMET

Speidingsen handler om helhetlig og allsidig utvikling av mennesket, men et slikt langsiktig mål krever at man tar ett skritt av gangen, samtidig som man holder et øye med helheten. Derfor trenger vi også en helhetlig tilnærming til selve treningsprogrammet. Treningsprogrammet kan illustreres godt med et tre: Treets røtter symboliserer vår forankring, selve formålet med speidingen; treets stamme symboliserer hvordan vi jobber, det vil si metodene våre; og treets krone symboliserer det som blir lagt mest merke til – det vi jobber med, aktiviteter vi gjør, turer og andre speideraktiviteter. Treningsprogrammet vi bruker er basert på barns utviklings-stadier og behov, og bidrar til helhetlig utvikling av individet.

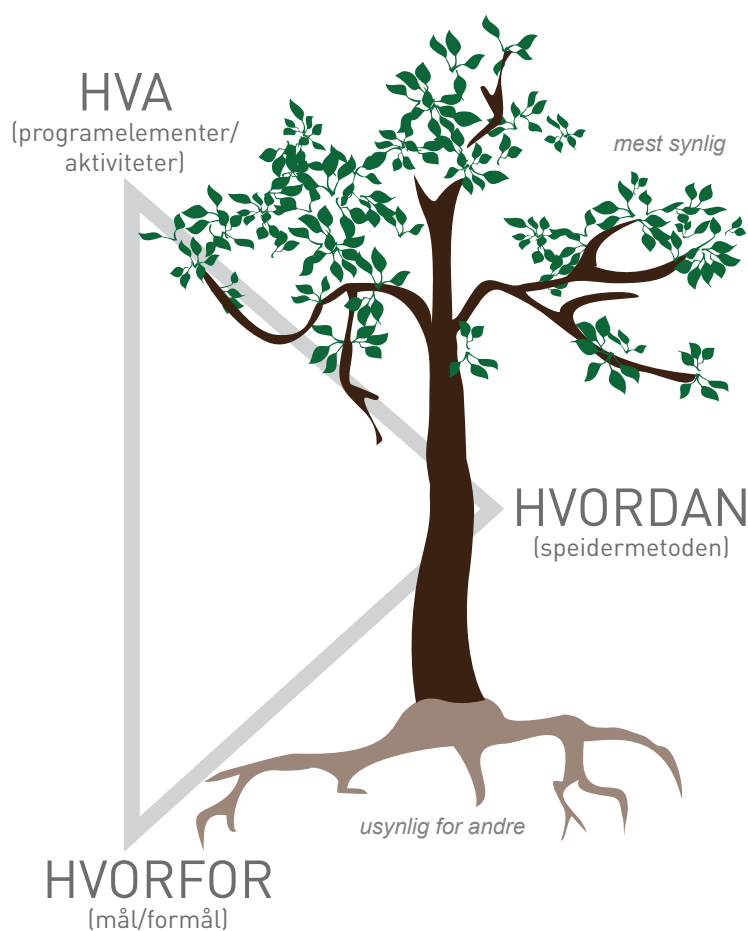
Helhetlig utvikling av speidere betyr at vi som ledere skal tilrettelegge for:

- Fysisk utvikling
- Utvikling av kreativitet og intelligens
- Sosial og emosjonell utvikling
- Utvikling av karakter/vilje
- Spirituell/åndelig utvikling

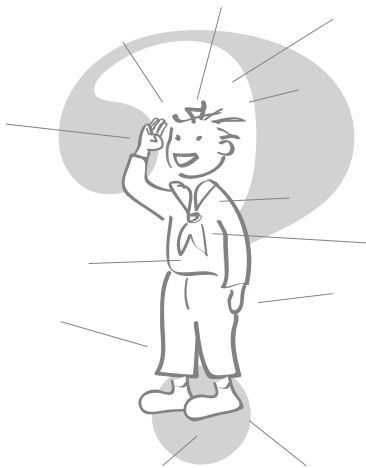
Derfor gjenspeiler strukturen i treningsprogrammet tanken om helhetlig utvikling. Vi har forskjellige elementer og metoder som er ment å stimulere de forskjellige utviklingsområdene.

TRENINGSPROGRAM:

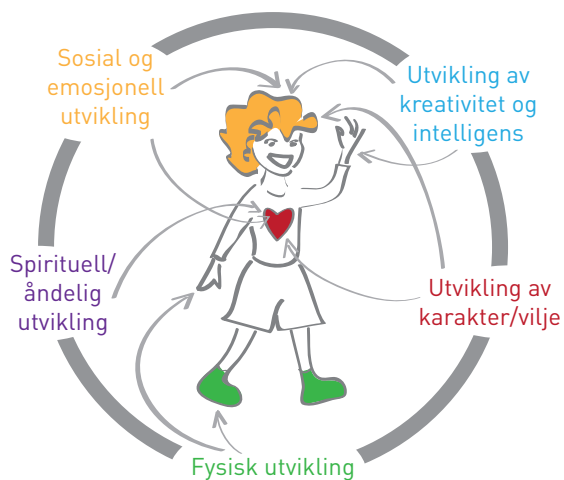
MÅL - METODER - PROGRAMELEMENTER

Hvilke egenskaper, ferdigheter og evner utvikler vi i speideren?

HELHETLIG UTVIKLING

Et godt program skal bygge på anerkjente pedagogiske prinsipper og på utviklingstrekk hos barn og unge. Det skal gi helhetlig utvikling og være tilpasset dagens samfunn, samtidig som det ivaretar speidingens formål. Dette er noen av grunnene til hvorfor vårt treningsprogram ser ut akkurat slik det gjør i dag.

SLIK SER TRENINGSPROGRAMMET UT

Treningsprogrammet i speideren består av mål, metoder og programelementer. Mange av målene, metodene og programelementene går igjen fra aldersgruppe til aldersgruppe, men er tilpasset dem, slik at speiderne stadig får nye utfordringer. Det finnes fem definerte aldersgrupper i Norges speiderforbund, og hver av dem har et program som er tilpasset denne aldersgruppens utviklingsnivå og -behov, men som følger samme mal, slik at man tydelig kan se progresjonen i programmet fra én aldersgruppe til den neste.

Dette er formålet med speidingen:

Norges speiderforbunds formål er å utvikle mennesker til selvstendighet, og til å ta aktivt ansvar i samfunnet i samsvar med idealene fra speiderløftet og speiderloven.

Utviklingsmål for Norges speiderforbund

Norges speiderforbund har også definert mer konkrete mål for hele speiderperioden og for hver aldersgruppe (du finner dem på www.speiderbasen.no). Utviklingsmål for den aktuelle aldersgruppa skal være nådd når speideren har gjennomført treningsprogrammet for sin aldersgruppe.

Dette er programelementene speidere kan velge mellom:

1. «Jeg er beredt»-merket gir praktiske ferdigheter i friluftsliv, førstehjelp og sikkerhet.
2. Programmerkene utvikler forskjellige områder ved speiderne og gir dem mulighet til å prøve seg på nye ting.
3. Utfordringen gir personlig utvikling gjennom at hver speider setter seg et eget mål og jobber for å nå det.
4. Fordypningsmerkene gir dybdekunnskap om temaer speiderne er spesielt interessert i.
5. Prosjekter lærer speidere å planlegge, ta ansvar og samarbeide med andre.
6. Speidersjefens topputmerkelse motiverer til å gjøre en ekstra innsats som speider.

Dette er den unike sammensettingen av metoder som brukes i speidingen – det vi kaller speidermetoden:

- Forpliktelse gjennom lov og løfte
- Learning by doing
- Bruk av patruljesystemet
- Friluftsliv
- Samfunnsengasjement
- Symbolikk, rammer og lek
- Progresjon i aktiviteter og ferdigheter
- Medbestemmelse og ansvar

OBS!:

Det er en lang tradisjon for at speidere tar merker, og dette er noe som fortsatt er populært og inspirerende for mange speidere. De fleste programelementene er derfor knyttet til ulike merker.

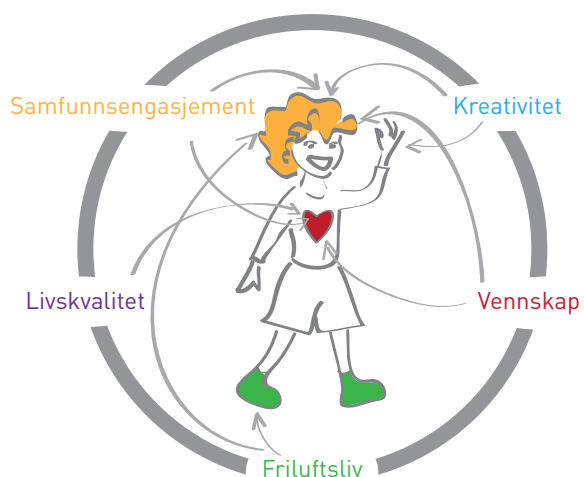
Hvert møte eller hver tur trenger ikke å inneholde alle de åtte elementene. Men det er viktig å sørge for at alle elementene er med når du planlegger det mer langsiktige programmet for enheten din.

Dette er aldersgruppene i Norges speiderforbund:

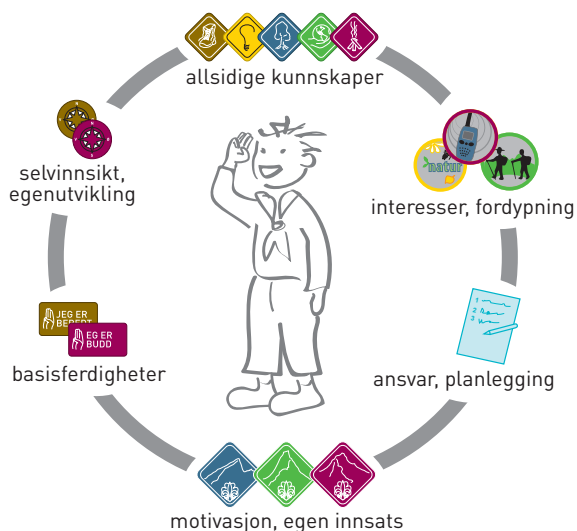
- bevere (6-7 år)
- småspeidere (8-10 år - ofte kalt ulvunger)
- troppspeidere, som er delt inn i stifinnere (10-13 år) og vandrere (14-16 år)
- rovere (16-26 år)

Hver av aldersgruppene har enhetstilpasset program, men det er lett å se helheten og progresjonen fra aldersgruppe til aldersgruppe da de fleste av programelementene går igjen.

5 UTVIKLINGSOMRÅDER

PROGRAMELEMENTENE

HVORDAN BRUKE TRENINGSPROGRAMMET?

Det viktigste målet med det aktivitetstilbudet vi gir speiderne våre er å gi dem mulighet til å prøve og feile i trygge rammer, gi dem utfordringer de kan vokse på, og gi dem gode holdninger og ferdigheter de kan få bruk for senere i livet. Grunnleggeren av speiderbevegelsen, Lord Robert Baden-Powell, snakket varmt om at nøkkelen til suksess var å gi speidere mål og ambisjoner som de selv kan nå. Treningsprogrammets forskjellige mål, metoder og elementer har alle sin funksjon i dette, og du som leder kan velge fritt blant dem, avhengig av hva du ønsker å oppnå med hvert møte, tur eller enkeltaktivitet.

Treningsprogrammet er bygd opp slik at det er mulig å bruke det både for den erfarne lederen, som har mange egne ideer, og som først og fremst trenger å ha et styringsverktøy, og for den ferske lederen uten særlig speidererfaring, som trenger en konkret mal for hva speiderne skal gjennom.

For å lage et godt møte- eller turopplegg, trenger ikke lederen å ha en detaljert oppskrift på hva hver enkelt speider skal gjøre. En god leder tilrettelegger for aktiviteter ved å skape et felles mål og å gi speiderne en motiverende og interessant oppgave å jobbe med, samtidig som de får frihet til å løse denne på sin egen måte, og i samarbeid med hverandre. Den viktigste læringen i speideren skjer i dette selvstendige arbeidet. Sagt med andre ord: Det er innsatsen som teller!

Treningsprogrammet gir et mangfold av mål, programelementer og metoder som du kan velge mellom og kombinere for å skreddersy et program for akkurat din enhet.

Her er noen måter å bruke treningsprogrammet på:

- Det er mulig å **prioritere noen av programelementene** når du jobber med én aldersgruppe, og prioritere noen andre i en annen aldersgruppe, fordi hva du velger er avhengig av hva du kan få speiderne dine til å interessere seg for.
- Det er mulig å **begynne med å sette mål** for møtet/turen, og så finne aktiviteter som hjelper dere å nå dette målet/disse målene. Du kan også **begynne med å velge en aktivitet** og så se på hvor den passer inn i treningsprogrammet, altså hvilke punkter speiderne kan krysse av for i speiderloggen når de har gjennomført den.
- **Utviklingsmålene** for den enkelte aldersgruppa kan brukes som **styringsverktøy og inspirasjon** for programmet i enheten.
- De fem **utviklingsområdene** friluftsliv, samfunnsengasjement, vennskap, kreativitet og livskvalitet kan brukes om hverandre som **møtets/månedens tema** for å gi et mer variert og balansert program.
- **Programmerkene** med sine mål kan brukes som **målstyringsverktøy** for å danne skjelettet for terminlista (sett opp 1-2 mål per møte, og fyll hvert møte med konkrete aktiviteter som passer til mål satt for dette møtet).
- **Speiderbasen** gir forslag til hvilke **konkrete aktiviteter** dere kan gjøre for å nå målene.
- **Prosjekter, Jeg er beredt og fordypningsmerker** kan også brukes som en måte å oppnå mål i programmerkene på (det gis da uttelling for begge deler).
- Utfordringen og Speidersjefens topputmerkelse kan brukes for å motivere speidere og styrke deres selvtillit.
- **Prosjekter** kan brukes som en **arbeidsmetode** for både større og mindre oppgaver, for eksempel arbeid med fordypningsmerkene, forberedelser til leir, organisering av en patroljekasse, gjennomføring av Speideraksjonen eller en speideraktivitetsdag i lokalmiljøet.
- **Jeg er beredt-merket** kan brukes som en sjekkliste for hvilke **ferdigheter innen friluftsliv og sikkerhet** speidere har bruk for, avhengig av alder.
- **Speidermetoden** kan brukes som **sjekkliste for lederen** for å se om måten dere tilrettelegger aktiviteter på gir speiderne gode utviklingsmuligheter. Dere bør ha brukt alle de 8 elementene i løpet av et halvår/år. Elementene som «learning by doing», «progresjon», «friluftsliv» og «symbolikk, rammer og lek» kan og bør brukes på hvert møte.

Dette er bare noen tips. Hva dere velger i din enhet er avhengig av faktorer som tradisjoner, ledernes erfaring og kunnskaper, tid til planlegging og speidernes (og ledernes) interesser og ønsker.

Vi ønsker likevel at alle våre ledere som et minimum skal:

- Forstå og bruke speidermetoden.
- Jobbe for å nå utviklingsmålene som er definert for hver aldersgruppe.
- Gi speiderne et allsidig og balansert aktivitetstilbud som gir alle speidere mulighet til å utvikle og utfordre seg selv, avhengig av deres egne interesser eller forutsetninger.
- Sørge for at speiderne får tilstrekkelig progresjon og utfordringer fra møte til møte, og fra enhet til enhet.

SPEIDERBASEN

Speiderbasen (www.speiderbasen.no) er en program- og idébase på Internett. Det meste av det du trenger å vite som ny speiderleder finner du der. Speiderbasen er veldig omfattende, så du bør gjøre deg litt kjent med strukturen og funksjonene før du begynner å bruke den som planleggingsverktøy.

Dette finner du i Speiderbasen:

- kort informasjon om speiding generelt og i Norges speiderforbund
- beskrivelse av arbeidsprinsipper vi bruker i speideren (inkludert informasjon om de forskjellige enhetene/aldersgruppene)
- introduksjonsprogram for nye speidere
- hele treningsprogrammet med mål, beskrivelser og forklaringer
- aktivitetsbase med forslag til aktiviteter, møter, prosjekter og fagstoff til forskjellige speiderrelaterte temaer

Speiderbasen hjelper deg å finne aktiviteter til treningsprogrammet:

Alle aktiviteter og alt fagstoff i Speiderbasen kan knyttes til mål i programmerne. Det betyr at hvis du bruker programmerne som målstyringsverktøy, kan du finne aktiviteter til alle elementene i treningsprogrammet.

Slik gjør du det:

- Gå inn på programmer for den enheten du er interessert i.
- Under hvert enkelt programmer finnes det en tabell med målene til dette merket. Herfra kan du søke direkte etter alderstilpassede aktiviteter til hvert av målene.
- Hvis du allerede vet helt konkret hvilket mål du vil finne aktiviteter til, kan du enkelt og raskt søke etter aktiviteter via det røde aktivitetssøket øverst i Speiderbasen. Du trenger bare å skrive inn koden til målet, for eksempel K-7, i fritekstfeltet.

OBSI:

Alle aktivitetsforslag i speiderbasen er tilknyttet de ulike elementene og målene i treningsprogrammet, slik at det blir lettere å planlegge med utgangspunkt i treningsprogrammet.

TIPS:

Ingen speidergrupper er like. Du får derfor et bedre møte hvis du tilpasser aktivitetene du finner i Speiderbasen til lokale forhold. Du står selvfølgelig fritt til å endre på aktivitetene så mye du vil eller til å bruke dem bare som inspirasjon til egne ideer.

Speiderbasen består av både en aktivitetsbase og noen faste menyer. Begge disse delene, spesielt aktivitetsdelen, er i stadig utvikling. Det er laget en brukerveiledning til Speiderbasen. Den skal gjøre det enklere for deg å orientere deg i Speiderbasen og raskere å finne fram til det du ser etter. Den forklarer deg forskjellen på innhold i menyene og aktivitetsbasen, hvordan du kan bruke avanserte søkeinnstillinger, og hvordan du kan selv legge inn nye forslag til aktiviteter eller fagstoff.

ALDERSGRUPPENES EGENSKAPER

Speidertiden er delt inn i fem alderstrinn: bevere, småspeidere, stifinnere, vandrere og rovere. Barn utvikler og forandrer seg mye fra de er seks år gamle til de blir ungdommer og til slutt voksne. Derfor krever arbeidet med disse alderstrinnene forskjellig tilnærming og fokus. Det er ikke bare forandrer barnas behov, interesser og preferanser seg med alderen, men det er rett og slett vanskelig å lære dem noe de er for unge til å forstå eller få til. For deg som leder er det derfor lurt å vite hva som kjennetegner speiderne du skal jobbe med.

Noen felles trekk for barn i alle aldre:

- Trenger å bli sett og behandlet som individer.
- Trenger tydelige grenser og opplever trygghet i rutiner, faste programposter, tradisjoner og seremonier.
- Lærer best gjennom praksis og egenaktivitet, kan fort bli lei av å sitte stille.
- Trenger ros og oppmuntring, å bli lagt merke til når de gjør noe bra.
- Trenger mestringsfølelse og vokser med ansvaret.
- Har voksne (og eldre barn) som forbilder og rollemodeller.
- Vil bli behandlet med vennlighet og humor (klarer ikke, eller i begrenset grad, å forholde seg til ironi/sarkasme).
- Blir motivert av å være med på å bestemme hva de skal gjøre.

Noen felles trekk ved de yngste speiderne (bevere og småspeidere):	Noen felles utviklingstrekk for speidere i tropp (10-16):
Har et sterkt behov for fysisk utfoldelse, elsker å leke, utvikler seg gjennom fri lek sammen med andre.	Evnen til å samarbeide med andre øker.
Begynner å lære å tenke abstrakt, men er avhengige av å få forklart ting ved hjelp av konkrete eksempler, og trenger hjelp til å resonnerer seg frem til svar.	Jenter er gjerne bestevenninneorientert, mens gutter oftere orienterer seg mot grupper av venner.
Er i kraftig vekst, noe som påvirker koordinasjonsevnene. Finmotorisk mestring er ofte ikke så god.	Forståelse av og interesse for virkeligheten og omverdenen er økende. Er miljøbevisste.
Kan oppleve det å tape overfor andre veldig tungt, derfor bør dere unngå utslagsleker og konkurranser med tydelige tapere.	Morale utvikles, og de tenker gjennom spørsmål om religion og trostilørighet.
Trenger enkle, klare oppgaver som de kan mestre og vokse på. Skrivning, lesing og diskusjon er ikke særlig egnet i denne aldersgruppen.	Kjønnsrollene blir viktigere.
Går fort lei og trenger variasjon, så øktene bør være på ca. 10 minutter.	Ønsker å diskutere og bli tatt på alvor.
Har behov for voksenkontakt, og trenger mye veiledning og ros, samtidig som de har behov for å gjøre ting selv og løsrive seg fra de voksne.	Justerer tilpasninger til sosiale grupper.
Utvikler seg fra å være opptatt av egen person til å bli deltakere i grupper/gjenger. Trenger å lære å følge regler og sosiale normer for å fungere sammen med andre, og trenger mye moralsk veiledning.	Lederskap appellerer.
Er tillitsfulle og lette å lede. Voksne må derfor være positive forbilder.	Trenger frihet for å utvikle kreativiteten.

TIPS:

Fire stikkord for arbeid med de yngste speiderne: motiver, konkretiser, varier og aktiviser!

<p>Lærer å være i større grupper, utvikler gruppestolthet og lager egne regler.</p>	<p>Personlig ansvarsfølelse utvikles.</p>
<p>Har god fantasi, ønsker å lære ting. Kreativiteten er en sterk drivkraft for læring.</p>	<p>Stifinnere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mestring og tilegnelse av ferdigheter blir veldig viktig. Sammenligner seg med andre. • Er opptatt av bestevenner. Prinsipper for vennskap diskuteres. • De mellommenneskelige forhold utvikles, og evnen til samarbeid og til å se utenfor seg selv øker.
<p>Er nysgjerrige på årsakssammenhenger, utforsker omgivelsene, søker ut.</p>	<p>Vandrere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søker sosial identitet. • Sterkt behov for å bli akseptert og anerkjent av jevnaldrende. • Ønsker å bli akseptert som selvstendige individer, med egne meninger og behov. • Frigjør seg fra foreldrene, og tenker på fremtiden som voksen.
<p>Betydning for programmet i kolonien og flokken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lek • fantasi • bevegelse 	<p>Betydning for aktivitetene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medbestemmelse og ansvar, men med veiledning fra voksne. • Et allsidig og fleksibelt program. • Støtte fra voksne er viktig, men ikke kontroll. • Patruljen er det viktigste fellesskapet.

ENHETSTILPASSET PROGRAM

Når dere planlegger aktiviteter for enheten, er det viktig å ta hensyn til følgende:

- aldersgruppens egenskaper
- utviklingsmål for enheten/aldersgruppen
- de viktigste elementene i treningsprogrammet for enheten/aldersgruppen

Samtidig er det viktig at du som leder ser an speidere du jobber med, at du legger merke til hvor de befinner seg i utviklingen, og hvilke utfordringer de trenger. Det er ikke nødvendigvis slik at alle skal gjennom det samme programmet. Det viktigste er å gi alle speiderne mulighet til å vokse, uavhengig av hvor mye de kan fra før.

Enhetsarbeid i beverkoloni og flokk

Arbeid i kolonien og flokken har mange likhetstrekk, noe som skyldes at barn i alderen 6-10 år varierer veldig i utviklingen, og ofte kan ha flere likhetstrekk med noen som er litt eldre/ yngre enn dem enn med jevnaldrende. Samtidig er det et stort utviklingssprang fra 6 til 10 år, og dette må ivaretas i enhetsprogrammene. Det er også viktig at speidere ikke driver med de samme aktivitetene, lekene og rammene i flere år på rad.

Arbeidet i kolonien baseres i hovedsak på:

- naturopplevelser
- lek
- fortelling og sang

Det er anbefalt å bruke beverramme som fast ramme for møter. Det er viktig å gi rom for fri lek, og bevermøter og -turer trenger derfor ikke å være mettet med mange forskjellige aktiviteter og temaer. Friluftaktivitetene i beverkolonien skal være enkle og ha som mål å gjøre beverne kjent med naturen. Det anbefales for eksempel at bevere ikke drar på overnattingsturer, siden de bare så vidt begynner å tilegne seg grunnleggende friluftsferdigheter.

Arbeidet i flokken baseres i hovedsak på:

- lek
- fantasi
- bevegelse

Leken er den viktigste arbeidsmetoden, uavhengig av hvilke rammer man bruker, og er et sentralt hjelpemiddel i flokkarbeidet. Det er viktig at speiderne opplever tiden i flokken som morsom og spennende. Det finnes mange rammer som kan brukes i flokken, men den anbefalte rammen er «Jungelboka» til R. Kipling.

Det er smart å legge opp til minst mulig instruksjon i disse to enhetene, og heller bruke lek og fantasirammer for å oppnå læring. Som bever- og småspeiderleder må du spille på barnas nysgjerrighet og ta deres undring på alvor. Du må være forberedt på å ta ting på sparket og forholde deg til det barna er opptatt av der og da.

Tropp - stifinnere og vandrere

Det er opp til den enkelte tropp hvordan den organiserer troppsarbeidet for stifinnere og vandrere. Det viktigste er at de eldste speiderne får litt større utfordringer enn de yngste speiderne i troppen. Troppen vurderer selv ut fra størrelse, lokale forhold og praktiske hensyn hvordan den vil organisere seg. Uavhengig av organiseringen, vil patruljer og førerpatruljen være kjernen i troppsarbeidet.

Det er mulig å dele inn troppen på følgende måter:

- Én stifinnertropp med bare stifinnerpatruljer, og én vandretropp med bare vandrerpatruljer – dette krever flere ledere og to forskjellige troppsprogrammer.
- Én felles tropp med stifinnerpatruljer og vandrerpatruljer – fungerer på nesten samme måte som en todelt tropp, men krever ikke like mange ledere, og programmet kan samkjøres for stifinnere og vandrere.

- Én felles tropp med blandede patruljer (stifinnere og vandrere sammen) – dette krever at enhetsprogrammet er tilrettelagt for å ivareta progresjonen for både stifinnere og vandrere, selv om aktivitetene er felles.

Arbeidet i troppen baseres i hovedsak på:

- patruljesystemet (hvor førerpatruljen spiller en sentral rolle)
- ferdighetstrening og utfordringer
- karakterbyggende aktiviteter
- ansvar og ledelse

I noen grupper kan enhetsinndeling av en eller annen grunn avvike fra det som er beskrevet i programmet, for eksempel der koloni og flokk drives som én enhet, eller der overgangen fra flokk til tropp skjer senere. I slike tilfeller er det fortsatt viktig å ta hensyn til alderstrinnene som er definert i Norges speiderforbund, siden de er basert på grunnleggende kunnskap om barns utviklingstrekk. Det betyr at programmet i disse enhetene må være tilrettelagt for en aldersgruppe som har et enda større spenn i utviklingsvariasjon enn det som er vanlig.

Gjennom arbeidet med beverprogrammet skal den enkelte bever:

- Oppleve vennskap og tilhørighet
- Få et positivt forhold til naturen
- Få et positivt forhold til speiding

Gjennom arbeidet med småspeiderprogrammet skal den enkelte småspeider:

- Få trening i å samarbeide med andre
- Utvikle ansvarsfølelse og lære å ta ansvar for seg selv
- Utvikle nysgjerrighet og positive holdninger til læring
- Bli kjent med naturen og utvikle omsorg for den
- Bli kjent med og utvikle ansvar for nærmiljøet
- Bli kjent med speidingens verdigrunnlag
- Få trening i å løse en oppgave sammen med andre

Fokusområder i treningsprogrammet for bevere:

- «Jeg er beredt»-merket
- Programmerkene Friluftsliv og Vennskap

Fokusområder i treningsprogrammet for småspeidere:

- Programmerkene (alle fem)
- «Jeg er beredt»-merket
- Prosjekter

Gjennom arbeidet med stifinnerprogrammet skal den enkelte stifinner:

- Utvikle praktiske ferdigheter
- Benytte egne ferdigheter, kunnskaper og kreativitet til å løse nye oppgaver
- Prøve seg på ledelse
- Oppleve et aktivt friluftsliv og lære å verdsette det
- Bli kjent med samfunnet og bli bevisst muligheten til å påvirke
- Oppleve samarbeid og vennskap i patruljen
- Utvikle forståelse for speidingens verdigrunnlag
- Få trening i planlegging og gjennomføring av en større arbeidsoppgave
- Få trening i å «gå hele veien», fra idé til ferdig produkt

Gjennom arbeidet med vandrersprogrammet skal den enkelte vandrers:

- Ta ansvar for egen læring
- Få erfaring i ledelse
- Få mulighet til å strekke egne grenser
- Utforske nye aktivitetsområder og nye territorier
- Oppleve et aktivt friluftsliv gjennom alle årstidene
- Utvikle evnen til å orientere seg i samfunnet og motiveres til engasjement
- Oppleve samarbeid og vennskap i patruljen
- Utvikle respekt for andres livssyn og kultur
- Gis mulighet til å utvikle egne holdninger til kristen tro
- Få trening i prosjektledelse
- Få trening i å holde oversikt over et større arbeid
- Få trening i å finne frem til relevant stoff og orientere seg i samfunnet

Fokusområder i treningsprogrammet for tropp:

Det er ønskelig at alle elementene i treningsprogrammet vektlegges i troppen, gjerne gjennom en treårssyklus.

INTROPROGRAMMET FOR NYE SPEIDERE I ENHETEN

En speiderenhet er aldri en stabil masse. Noen speidere begynner, mens andre slutter. Den vanligste perioden på året for nye speidere er høst, for da kommer det både helt ferske speidere og de som har gått over fra en enhet til en annen. Om de kommer til å trives og ønske å fortsette i enheten din, er i stor grad avhengig av deg som leder. I tillegg til at de nye speiderne trenger ekstra trygghet og oppmerksomhet i startfasen, trenger de også en del kunnskaper om den nye enheten som de ikke kjenner ennå. De trenger å få innføring i det som deres eldre eller mer erfarne medspeidere allerede kan, slik at de ikke føler seg utenfor, men opplever trygghet og tilhørighet.

Det er utviklet et eget introprogram som alle nye speidere skal gjennom i løpet av de første månedene i enheten. Dette programmet er veldig enkelt og har som mål å gi de helt nye speiderne forståelse for hva speiding er, og hva det innebærer å være speider. Introprogrammet skal i tillegg hjelpe de nye speiderne til å «knekke kodene» knyttet til enheten, gruppas og speidingens særpreg og rituelle handlinger. Introprogrammet er et individuelt program, og gjennomføres før speideren tar fatt på treningsprogrammet.

Hvordan man griper denne opplæringen an varierer fra gruppe til gruppe. Av praktiske grunner jobber man vanligvis med introprogrammet med alle de nye speiderne samlet, selv om programmet er ment som et individuelt program. Noen har tilpasset opplegg for de nye speiderne, som en liten del av hvert enhetsmøte, mens andre holder de nye speiderne separert fra resten av enheten i hele den perioden de går gjennom introprogrammet. Denne nybegynnerperioden omtales ofte som aspirantperiode. Det er også vanlig å legge til noen andre emner som aspirantene skal gjennom i løpet av aspirantperioden, for eksempel praktiske friluftsferdigheter.

Hva speiderne skal lære i introprogrammet må tilpasses hver enkelt aldersgruppe, men hovedtemaene er de samme:

- Del 1 - tilhørighet (egen gruppe, ledere, medspeidere, organisasjonskunnskap osv)
- Del 2 - enhetens særpreg, seremonier og tradisjoner (også regler, symboler, handlinger, ritualer).
- Del 3 - hvorfor vi er speidere, og hvordan vi har tenkt å nå målet vårt (speiderens formål og treningsprogram).
- Del 4 - enhetens aktivitetstilbud og hva speiderne kan få være med på.
- Del 5 - speidingens historie.
- Del 6 - lov og løfte (innhold og betydning).

Beskrivelse av hva hver del av introprogrammet innebærer for hver aldersgruppe finner du i Speiderbasen. Der finnes det også en del fagstoff du kan bruke.

Aspirantperioden avsluttes med en speideropptakelse - en spesiell og høytidelig seremoni hvor de nye speiderne blir formelt tatt imot av enhetslederen og de andre speiderne i enheten. Det finnes forslag til tradisjonelle opptakelsesseremonier i Speiderbasen, og mange grupper har egne tradisjoner knyttet til dette.